

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

Model of Teaching Management on the Concept of Understanding, Connecting,
Develop for Banmuangkae School under the Buriram Primary Educational
Service Area Office 4

สายฟ้า หาสุข¹

Saifa Haseesuk

Article History

Received: 2022-04-22

Revised: 2022-07-06

Accepted: 2022-07-19

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ ครู จำนวน 14 คน 2) สร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูต้นแบบ จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถามประเมินระบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น PNI Modified ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น ด้านเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามลำดับ 2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาของรูปแบบ มี 3 หน่วย ได้แก่ (1) เข้าใจ (2) เข้าถึง และ (3) พัฒนา 3) กลไกของรูปแบบ 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ แนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

¹ ครูโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

Teacher, Ban Muang Kae School under the Buriram Primary Educational Service Area Office 4

E-mail: sky.saifa20@gmail.com *Corresponding author

Abstract

The research aimed to 1) Study a present, desirable characteristic and the priority needs, There were 14 teachers. 2) Set a Model of teaching management on the concept of understanding, connecting, develop, the group of respondents in the interview were 5 master teachers and 7 experts in a focus group by purposive sampling. Tools used in data questionnaire, interview form, focus group form, and questionnaire on suitability and feasibility. Statistics used in data analysis are percentage, mean and standard deviation and Priority Needs Index by PNI Modified. The results were as follows:

1) The current circumstances with the whole picture were at a medium level, and the desirable characteristics with the whole picture were at the highest level, The needs are arranged in the following order: Understanding, Approach, Develop respectively. 2) Model of teaching management on the concept of understanding, connecting, develop, consisting of 1) Principles and objectives, 2) Content of the model has 3 units: (1) Understanding, (2) Approach, (3) Development, (4) Prevention and problem-solving and (5) Forwarding, 3) Mechanism of the model, 4) Evaluation and 5) Conditions for success, The suitability, and feasibility assessment were at the highest level.

Keywords: Model, Teaching Management, Concept of Understanding, Connecting, Develop

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ด้านการศึกษาโดยได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา จัดให้มีกลไกและระบบการผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัด ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาเพื่อสร้างและพัฒนาทักษะความรู้สอดคล้องกับการทำงานและการประกอบอาชีพ เน้นการสร้างกลไกการวิจัยสร้างนวัตกรรมและพัฒนาด้านเทคโนโลยี(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) การปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย มีปัจจัยหลักที่สำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพครู ถ้าครูมีความรู้ ความสามารถ เสียสละและตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความ สามารถจะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความ

สุขและสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่งแก้วแดง, 2544) และสำคัญที่สุดสำหรับการเป็นครูยุคการปฏิรูปการเรียนรู้ในปัจจุบัน คือต้องเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ แสวงหานวัตกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2555)

ศาสตร์พระราชาชึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ความรู้ของพระราชราชาที่ได้ทรงพระราชทานพระราชดำริ พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน หลักปรัชญาและหลักทฤษฎี ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ใช้ในการทรงงาน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของพสกนิกรชาวไทย ตลอดระยะเวลา 70 ปี ที่ทรงครองราชย์ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการองค์ความรู้ 6 มิติ ซึ่งประกอบไปด้วย น้ำ ดิน เกษตร สิ่งแวดล้อม ป่า และพลังงานทดแทน โดยการเชื่อมโยงมิติต่างๆ ไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาโดยปรับนำหนักของแต่ละเรื่องให้เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมและสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในที่สุด (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560) หลักในการทรงงาน 23 ข้อ และยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้า

ถึง พัฒนา” ที่เราควรนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและแก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2557)

การจัดการศึกษาแบบ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นการเอาหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 นำมาสู่การปฏิบัติในการจัดการศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ยึดถือและใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จเพื่อมุ่งให้ครูได้รับสาระข้อมูลที่มีความหมายลึกซึ้ง ครอบคลุมมากขึ้น ว่าเกิดอะไรบ้างในการเรียนการสอน (สำนักกรรมการธิการ 1 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560; มูลนิธิมั่นพัฒนา, 2561) อันประกอบไปด้วย การเข้าใจ คือ การสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของโรงเรียนและชุมชน ค้นหารากฐานของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้ การเข้าถึง คือ การสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมโดยมุ่งสื่อสารสร้างความเข้าใจและความมั่นใจ ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด การพัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ โรงเรียนและชุมชนการนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและการขยายเครือข่าย หรือ การก้าวไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (สิงห์ สิงห์ขจร, 2558; สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560; สมบัติ นพริก, 2561)

แนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีความสำคัญเป็นวิธีการที่บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานร่วมกันด้วยตระหนักรู้ตลอดเวลาว่าเป้าหมายก็เพื่อมุ่งให้ครูได้รับสาระข้อมูลที่มีความหมายลึกซึ้ง ครอบคลุมมากขึ้นว่าเกิดอะไรบ้างในการสอน แบบแนวทางศาสตร์พระราชานำหลักการมีส่วนร่วมของครูประสบความสำเร็จ ครูจะเรียนรู้สามารถเข้าใจปัญหาและแก้ปัญหา (มูลนิธิมั่นพัฒนา, 2560) การใช้วงจรคุณภาพเดิมมีใช้ในการดำเนินการ เป็นวงจรในการบริหารและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ โดยวงจรคุณภาพนั้นเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีกระบวนการผลิตและมีการบริการที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเรียกว่า วงจรคุณภาพ หรือวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 Plan คือ การกำหนดสาเหตุของปัญหา แล้วจากนั้นทำการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ขั้นที่ 2 Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วย่อย ขั้นที่ 3 Check คือ การตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ผิดพลาด หรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง ขั้นที่ 4 Act คือ การ

ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ซึ่งวงจรคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินอย่างต่อเนื่อง สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนในการทำงาน อาจเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการ เปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งจะทำได้ข้อสรุปว่าต้องดำเนินการอย่างไร แก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2554)

โรงเรียนบ้านเมืองแก เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปฏิบัติจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองแก ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีจุดที่ควรพัฒนาคือการจัดการเรียนการสอนของครูที่จำเป็นต้องอาศัยศาสตร์หรือแนวคิดรูปแบบใหม่ที่ทันสมัยสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและตอบสนองนโยบายด้านการศึกษา ครูต้องเรียนรู้และเข้าใจสภาพปัญหาของผู้เรียนแต่ละคนอย่างแท้จริงจึงจะสามารถแก้ปัญหาให้บรรลุตามเป้าหมายได้ (โรงเรียนบ้านเมืองแก, 2564)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมือง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนบ้านเมืองแกให้มีความเข้มแข็ง ด้านวิชาการตามแนวคิดศาสตร์พระราชและเป็นที่พักของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. สร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

4 | วารสารนวัตกรรมการสังคมและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

กรอบแนวคิด

1. กรอบแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2555; สิงห์ สิงห์ขจร, 2558; สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560; สมบัติ นพรัก, 2561) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ (ธีระ รุญเจริญ, 2546; ทิศนา ขัมมณี, 2546; Bardo และ Hartman, 1982; Keeves, 1988) ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาของรูปแบบ 3) กลไกของรูปแบบ 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. แนวคิดการบริหารตามขั้นตอนของวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) ฮิโตชิ คูเมะ (2540), ปรีทรรณ พันธ์บุรณรงค์ (2545), สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) และ Deming (1995) ประกอบด้วย 1) P คือ Plan หมายถึง การวางแผน 2) D คือ Do หมายถึง การนำไปสู่การปฏิบัติ 3) C คือ Check หมายถึง การตรวจสอบหรือการเปรียบเทียบ และ 4) A คือ Act หมายถึง ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการให้เหมาะสม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงนำเสนอเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านเมืองแก จำนวน 14 คน

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มและประเมินรูปแบบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์แบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.90 มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.95

2.2 แบบสัมภาษณ์ มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

2.3 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

2.4 แบบสอบถามประเมินรูปแบบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเหมาะสม เท่ากับ 0.92 มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเป็นไปได้ เท่ากับ 0.95

3. การรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยส่งแบบด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 14 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากโรงเรียนบ้านเมืองแก ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากโรงเรียนบ้านเมืองแก ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ตาม

วัน เวลา สถานที่กำหนด โดยผู้วิจัยดำเนินการตามหลักการ สอนหน้ากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพ ที่พึงประสงค์ฯ การวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ของระบบฯ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ดัชนีประเมิน ความต้องการจำเป็นใช้สูตร (Modified Priority Needs Index: PNI Modified

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอการ วิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัย พบ ว่า สภาพปัจจุบัน ของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านเข้าใจ ($\mu = 4.54$) ด้านเข้าถึง ($\mu = 3.53$) และด้านพัฒนา ($\mu = 4.51$) ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจาก มากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านเข้าใจ ($PNI_{modified} = 0.363$) ลำดับที่ 2 ด้านเข้าถึง ($PNI_{modified} = 0.348$) และลำดับที่ 3 ด้าน พัฒนา ($PNI_{modified} = 0.334$) ดังตาราง 1

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรในการศึกษา สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอน ตาม แนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมรายด้าน

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	μ	σ	ระดับการ ดำเนินงาน	μ	σ	ระดับการ ดำเนินงาน		
1. ด้านเข้าใจ	3.33	0.77	ปานกลาง	4.54	0.51	มากที่สุด	0.363	1
3. ด้านเข้าถึง	3.36	0.65	ปานกลาง	4.53	0.50	มากที่สุด	0.348	2
4. ด้านพัฒนา	3.38	0.58	ปานกลาง	4.51	0.50	มาก	0.334	3
โดยรวม	3.36	0.67	ปานกลาง	4.53	0.50	มากที่สุด		

6 | วารสารนวัตกรรมสังคมและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

มี 3 หน่วย ได้แก่ หน่วยการพัฒนาที่ 1 เข้าใจ หน่วยการพัฒนาที่ 2 เข้าถึง และหน่วยการพัฒนาที่ 3 พัฒนา 3) กลไกของรูปแบบ ประกอบด้วยขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ ขั้นตรวจ

สอบ และขั้นปรับปรุงพัฒนา 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.57$) และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ดังตาราง 2

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการและวัตถุประสงค์	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก
2. เนื้อหาของรูปแบบ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3. กลไกของรูปแบบ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
4. การประเมินผล	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.57	0.51	มากที่สุด	4.60	0.51	มากที่สุด

อภิปรายผล

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบัน ของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนมีความพยายามในการจัดการศึกษาตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา แต่ยังขาดนวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพบริบทเพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน ดังที่ พงษ์ศักดิ์ ธีรบรรณพิทักษ์ (2555) ได้นำเสนอว่า สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการเป็นครูยุคการปฏิรูปการเรียนรู้ในปัจจุบัน คือต้องเป็นผู้นำ

ในการจัดการเรียนการสอน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ แสวงหา

นวัตกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จันทะโยธา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมกริช ภูคกกิ่ง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนบ้านเมืองแกมีความต้องการที่จะพัฒนาตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เพื่อมุ่งสร้างการจัดการเรียนการสอนตามศาสตร์พระราชาสำหรับพัฒนาผู้เรียนให้ครูได้เข้าใจปัญหาที่แท้จริงและแก้ไขได้ตรงจุด ดังที่ มุลนินิ มั่นพัฒนา (2560) ได้นำเสนอว่า แนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีความสำคัญเป็นวิธีการที่บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานร่วมกัน

ด้วยตระหนักรู้ตลอดเวลาว่าเป้าหมายก็เพื่อมุ่งให้ครูได้รับสาระข้อมูลที่มีความหมายลึกซึ้ง ครอบคลุมมากขึ้นว่าเกิดอะไรบ้างในการสอน แบบแนวทางศาสตร์พระราชาเป็นการนำหลักการมีส่วนร่วมของครูประสบความสำเร็จ ครูจะเรียนรู้สามารถเข้าใจปัญหาและแก้ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณทัย ระหา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปราณี อรรถประจง (2562) ได้วิจัยเรื่องโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ความต้องการจำเป็น ด้านเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต้องเริ่มจากการเข้าใจบริบท จึงจะนำไปสู่การลงมือปฏิบัติอย่างเข้าใจและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากพัฒนาคุณภาพของครูให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้นำเสนอว่า การปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายมีปัจจัยหลักที่สำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพครู ถ้าครูมีความรู้ ความสามารถ เสียสละและตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถจะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุขและสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกวร จุฑาสงษ์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ การฝึกอบรม/ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้ดูงานนอกสถานที่ การสอนงาน การศึกษาด้วยตนเอง การระดมสมอง และการประชุมกลุ่มย่อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุฒิสนใจ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ

ศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนรู้และการสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้

2. ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาของรูปแบบ มี 3 หน่วย ได้แก่ (1) เข้าใจ (2) เข้าถึง และ (3) พัฒนา 3) กลไกของรูปแบบ 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศสังเคราะห์ได้องค์ประกอบตัวบ่งชี้ นำไปสร้างแบบสอบถามเก็บข้อมูล และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ อีกทั้งนำร่างรูปแบบเข้าสู่กระบวนการสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ได้ร่วมกันตรวจสอบยืนยันและประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้จึงได้ข้อมูลทั้งประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ได้นำเสนอนว่า ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้นหรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบในการพัฒนารูปแบบนั้นจะต้องใช้หลักของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญและการศึกษาค้นคว้ามากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบอย่างยิ่ง และมีการนำแนวคิดของวงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาขับเคลื่อนรูปแบบด้วย ดังที่ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้นำเสนอว่า วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 Plan คือ การกำหนดสาเหตุของปัญหา แล้วจากนั้นทำการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ขั้นที่ 2 Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย ขั้นที่ 3 Check คือ การตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาด หรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้างแล้วขั้นที่ 4 Act คือ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระชัย แสนแก้ว และเด่น ชะเนติยง (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการสังกัดสำนักงานเขต

8 | วารสารนวัตกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน มี 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบด้านการพัฒนาคุณลักษณะของมี 6 ตัวชี้วัดและองค์ประกอบด้านการดูแลส่งต่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตมี 4 ตัวชี้วัด การประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกาญจน์ กาญจนสุวรรณ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายชุมชนความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายชุมชนความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มี 4 กระบวนการ คือ 1) เตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา 2) ร่วมดำเนินงาน 3) การทบทวนผลการดำเนินงาน และ 4) การประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า ด้านอรรถประโยชน์ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ด้านเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่

อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านเข้าใจ เป็นสิ่งสำคัญที่เป็นจุดเริ่มต้น อันจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยต้องอาศัยกระบวนการเข้าใจในเรื่องที่จะดำเนินการอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้บริหารในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ไปบูรณาการใช้และพัฒนาสมรรถนะครู และการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ด้านเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปลงเชิงลึกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านดังกล่าวให้มีการพัฒนาขึ้นในลักษณะการพัฒนาโปรแกรม หรือการพัฒนากลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา

บรรณานุกรม

กาญจนา จันทะโยธา (2560). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คมกริช ภูงัก (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 24. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชนกพร จุฑาสงษ์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตินา แคมมณี. (2546). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- ธีระชัย แสนแก้ว และเด่น ชะเนติย์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(1), 117-131.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุริยาสาน.
- ปริทรรศน์ พันธุบรรยงก์. (2545). TQM ภาคปฏิบัติ. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- พลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2555). การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : พื้นฐานการศึกษาด้านเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อม.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). ไทยสัมพันธ์.
- มูลนิธิมั่นพัฒนา. (2560). พอเพียงเพื่อยั่งยืน. บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). การปฏิวัติการศึกษาไทย. มติชน.
- ศราวดี สนิใจ. (2561). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารการศึกษา].
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2017). หลักการศาสตร์พระราชชาใน 6 มิติ (หลักความรู้
6 มิติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชอดุลยเดช). ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวง
ศึกษาธิการ.
- สมบัติ นพรัตน์. (2561). ศาสตร์พระราชชาสู่การพัฒนาวิทยาการจัดการ (ปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช บรมนาถบพิตร). อัมรินทร์ปริ้นติ้ง.
- สำนักกรรมการธิการ 1 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชชา
สภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชชาเพื่อการปฏิรูปประเทศ”. โรงพิมพ์รัฐสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานประจำปี 2561. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์. (2560). การนิเทศเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์.
- สิงห์ สิงห์ขจร. (2558). แนวทางพระราชดำริ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรแนวทางพระราชดำริ
เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม, 5(2),
119-129.
- สิริกาญจน์ กาญจนสุวรรณ. (2564). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายชุมชนความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- สุธรรม ธรรมพัฒนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุปราณี อรรถประจง. (2562). โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุเมธ ดันติเวชกุล. (2555). ตามรอยพระราชชาของแผ่นดิน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรุณทัย ระหา (2560). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตรบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อีโตชิ คูเมะ. (2540). การบริหารจัดการคุณภาพ (MBQ). สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

Bardo, J.W. and J.J. Hartman. (1982). *Urban society: A systemic introduction*. peacock.

Deming, W.E. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge. Massachusetts Institute of Technology.

Keevep, P.J. (1988). *Educational research, methodology and measurement international handbook*. Pergamon Press.